

(Original Articles)

Satisfaction of the Air Force Student Nurses towards Role of Advisor; The Royal Thai Air Force Nursing College

Jeangkum Kungvon RN, MS., Anukul Bomrungwong RN, MA.,

Luckana Parnichsan RN, MS.

The Royal Thai Air Force Nursing College

jeangkum@hotmail.co.th

Objective : The objectives of this study were 1) to study the level of satisfaction of the Air Force Student Nurses (AFSN) towards the role of advisors in the Royal Thai Air Force Nursing College, and 2) to study problems of advisor's role.

Material and methods : Samples were 140 Air Force Student Nurses, academic year 2016. Research instrument was satisfaction of role of advisor questionnaires. Content validity was verified by 3 experts and reliability was 0.92. Data were analyzed by arithmetic mean, and standard deviation.

Results : The results showed that 1) the satisfaction of the AFSN towards the role of advisor in the Royal Thai Air Force Nursing College was at highest level ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.50), and 2) the top three problems of role of advisor were the available time did not match, workload faculty and many students in responsibility to take care respectively.

Conclusion : The results of this study should be used as a guidance to improve the advisory system for the Royal Thai Air Force Nursing College.

Keywords : satisfaction, role of advisor, Air Force student nurses.

Royal Thai Air Force Medical Gazette, Vol. 64 No. 3 September - December 2018

(นิพนธ์ต้นฉบับ)

ความพึงพอใจบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ ของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ

เจียงคำ กังวล วท.ม (พยาบาล), อนุกุล บำรุงวงศ์ ศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว),

ลักษ์ณา พานิชสรรค์ พย.ม. (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช)

วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ

วัตถุประสงค์ : 1. ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ ในเรื่องบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ 2. ศึกษาปัญหาในเรื่องบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

วัสดุและวิธีการ : กลุ่มนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ จำนวน 140 คน ในปีการศึกษา พ.ศ. 2559 เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามความพึงพอใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ความตรงของแบบสอบถามได้รับการทดสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ความเที่ยงของแบบสอบถามได้รับการทดสอบ โดยมีค่าความเที่ยงครอนบาคที่ระดับ 0.92 ข้อมูลถูกวิเคราะห์โดยใช้สถิติเมตริกและสถิติ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา : ความพึงพอใจของกลุ่มนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ เกี่ยวกับความพึงพอใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.50), ปัญหาสำคัญ 3 ลำดับแรกของความพึงพอใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ การมีเวลาว่างไม่ตรงกัน ภาระงานของวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ และจำนวนของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศในความรับผิดชอบ

สรุป : ผลการศึกษาที่ได้ดังกล่าวสามารถนำไปใช้ เป็นแนวทาง ในการปรับปรุงระบบ อาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา, วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศเป็นสถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงกลาโหม มีภารกิจผลิตบุคลากรทางการพยาบาล จัดการศึกษาหลักสูตรเฉพาะทาง ระดับอุดมศึกษา หลักสูตรของวิทยาลัยฯ นอกจากการศึกษามาตรฐานวิชาชีพการพยาบาลแล้วยังมีการศึกษาวิชาทหารตามกำหนด และผู้เรียนต้องพักอาศัยในหอพักของวิทยาลัยฯ ทุกคนตามระเบียบและข้อกำหนดของวิทยาลัยฯ ทำให้ผู้เรียนที่เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยฯ จะต้องปรับตัวต่อการเรียนและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันค่อนข้างสูง เนื่องจากต้องจากบ้าน ไกลพ่อแม่ และมาอยู่ในสังคมใหม่ มีระบบทหาร และการปกครองบังคับบัญชาโดยรุ่นพี่ มีการเรียนการสอนที่แตกต่างไปจากระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นการเรียนวิชาชีพนอกจากเรียนในภาคทฤษฎีแล้วต้องฝึกปฏิบัติกับผู้ป่วยจริง ทำให้เกิดความเหน็ดเหนื่อย ความเครียดที่ผ่านมามีปัญหาเรื่องการปรับตัว ไม่อยากเรียน อยากลาออก ดังนั้นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้ดี มีความพร้อมที่จะศึกษาเล่าเรียนจะต้องอาศัยการให้บริการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพจากอาจารย์ที่ปรึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของวารสารธน เปาโรหิตย์ และคณะ⁽¹⁾ พบว่านักเรียนที่มีความเครียด เมื่อได้พบปะพูดคุยกับอาจารย์ที่ปรึกษา จะทำให้ความเครียดลดลง มีการปรับตัวดีขึ้น และสอดคล้องกับเชษฐ กิ่งชนะ⁽²⁾ กล่าวว่าไว้ว่าครูที่ปรึกษาคือผู้ที่ให้ความรู้ความสามารถ และผู้ที่มีประสบการณ์ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสถาบันการศึกษาให้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือและดูแลนักเรียนในด้านการศึกษา ปัญหาส่วนตัว และสร้างความเข้าใจระหว่างนักเรียนกับครูที่ปรึกษา นอกเหนือจากที่สอนวิชาการในเนื้อหาหลักสูตร บทบาทเหล่านี้เป็นภาระหน้าที่ของครูที่ปรึกษาที่จะสร้างให้นักเรียนเป็นคนดี และสามารถอยู่รอดได้ในสังคมปัจจุบัน

วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ เห็นความสำคัญในการให้คำปรึกษาและได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง โดยแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา เพิ่มพูนความรู้บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นระยะ มอบหมายให้อาจารย์พยาบาลทุกคนจะได้รับนักเรียนไว้ในความดูแล ประมาณ 7-8 คน จัดให้มีชั่วโมงพบอาจารย์ที่ปรึกษาในตารางเรียน สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง และอาจนัดพบนักศึกษาเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น โดยอาจารย์ที่ปรึกษาทำหน้าที่ตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน 1) ด้านวิชาการและการสนับสนุนการศึกษา เช่น ให้คำแนะนำในด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ช่วยเหลือแนะนำเพื่อแก้ไขอุปสรรค ปัญหาในการเรียน ส่งเสริมและกระตุ้นให้ นพอ. มีความใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ 2) ด้านพัฒนานักเรียน เช่น ให้คำแนะนำเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ ความวิริยะอุตสาหะ ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา 3) ด้านการบริการและการช่วยเหลือ เช่น ให้คำแนะนำการบริการสวัสดิการต่าง ๆ ของสถาบัน เช่น การขอรับทุนการศึกษา การรับบริการสุขภาพ ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาเรื่องการเรียน เรื่องส่วนตัวและอื่น ๆ 4) ด้านทักษะการให้คำปรึกษา เช่น รับฟังและเปิดโอกาสให้ นพอ. ได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกรวมทั้งเคารพในการตัดสินใจของ นพอ. ให้กำลังใจและเสริมพลังบวกแก่นักเรียนที่เข้ารับคำปรึกษา จากการติดตามนักเรียนในปีการศึกษา 2560 พบว่านักเรียนบางคนยังประสบปัญหาทั้งทางด้านการเรียน ด้านการปรับตัว และด้านทางสังคมภายหลังเข้าศึกษา และจากการสอบถามข้อมูลจากอาจารย์ที่ปรึกษาและนักเรียนพบว่าอาจารย์และนักเรียนมีเวลาว่างไม่ตรงกัน สอดคล้องกับกิตติพงษ์ มหาวัน, ประยูร ทบอาจ, วรัญญ วรชศิริ (3) ได้สรุปใน

บทความนี้ว่ากันว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัยอาจจะเกิดปัญหาในการวางแผนการศึกษาการจัดการแผนการศึกษาเมื่อการศึกษาไม่เป็นไปตามแผนหรือปัญหาส่วนตัวในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย รวมถึงสงสัยในข้อกำหนด กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีผู้คอยชี้แนะและให้คำปรึกษาคืออาจารย์ที่ปรึกษา แต่ในบางครั้งจะเกิดการติดขัดในเรื่องการนัดหมายและข้อมูลไม่เพียงพอต่อการให้คำปรึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องความพึงพอใจบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ตรงความต้องการของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ
2. เพื่อศึกษาปัญหาของบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 216 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรยามานะ จำนวน 140 คน เลือกโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความพึงพอใจบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้

สร้างขึ้นโดยทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดยแบ่ง 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา 4 ด้านได้แก่ ด้านวิชาการและการสนับสนุนการศึกษา จำนวน 8 ข้อ ด้านการพัฒนานักเรียน จำนวน 8 ข้อ ด้านการบริการและการช่วยเหลือ จำนวน 8 ข้อ และด้านทักษะการให้คำปรึกษาจำนวน 10 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิดปัญหาข้อขัดข้องของบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา

การพิทักษ์สิทธิ : ครั้งนี้ผู้วิจัยขังแจ้งวัตถุประสงค์ก่อนทำการเก็บข้อมูล และกลุ่มตัวอย่างยินยอมให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างสามารถหยุด หรือปฏิเสธและขอออกจากกรวิจัยได้ตลอดเวลา และการวิจัยนี้คำนึงถึงความถูกต้อง สิทธิประโยชน์และความเท่าเทียมกันของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจะถูกเก็บเป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยชื่อ นามสกุล และการนำเสนอผลการวิจัยเป็นไปในภาพรวม

การหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น (Validity and Reliability)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นอาจารย์พยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญด้านอาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 3 ท่าน หลังจากปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิได้นำไปให้นักเรียนพยาบาลทหารอากาศทั้ง 4 ชั้นปี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) แบบสอบถามความพึงพอใจบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.92

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนตัวใช้การแจกแจงความถี่และร้อยละ
2. คะแนนความพึงพอใจบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ ใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ	หญิง	92.88
	ชาย	7.12
การพบอาจารย์ที่ปรึกษา	1- 2 ครั้ง	13.57
	3-4 ครั้ง	37.14
	5-10	40
	มากกว่า 10 ขึ้นไป	9.28
โอกาสการพบอาจารย์ที่ปรึกษา	ตามเวลาที่ อนาคต.กำหนด	100
	อาจารย์ที่ปรึกษาเรียกพบ	45.71
	นักเรียนขอเข้าพบ	44.29
	งานเลี้ยงสังสรรค์	10
ช่องทางการติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษา	พบปะพูดคุยกันโดยตรง	100
	application line	68.57
	Face book	8.57
	โทรศัพท์	1.43

จากตารางที่ 1 เพศของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ พบว่าเป็นเพศหญิง ร้อยละ 92.88 เพศชาย ร้อยละ 7.12 การพบอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ พบว่า การพบอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 5-10 ครั้ง มากที่สุดร้อยละ 40 การพบอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวนมากกว่า 10 ครั้งขึ้นไป น้อยที่สุด ร้อยละ 9.28 โอกาสที่นักเรียนได้

พบปะอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ พบว่าตามเวลาที่ อนาคต.กำหนด มากที่สุด ร้อยละ 100 พบในงานเลี้ยงสังสรรค์น้อยที่สุด ร้อยละ 10 ช่องทางการติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ พบว่า พบปะพูดคุยกันโดยตรงมากที่สุดร้อยละ 100 การโทรศัพท์ น้อยที่สุด ร้อยละ 1.43

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ โดยรวมและจำแนกตามรายด้าน

ความพึงพอใจบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ	ระดับความพึงพอใจ		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ความพึงพอใจบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวม	4.56	0.50	มากที่สุด
1. ด้านวิชาการและการสนับสนุนการศึกษา	4.54	0.55	มากที่สุด
2. ด้านการพัฒนาการเรียน	4.55	0.55	มากที่สุด
3. ด้านการบริการและการช่วยเหลือ	4.48	0.58	มาก
4. ด้านทักษะการให้คำปรึกษา	4.66	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่าความพึงพอใจบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ โดยรวมมีค่าเฉลี่ย = 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.50 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนพยาบาลทหารอากาศมีความพึงพอใจบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาด้านทักษะการให้คำปรึกษามากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.48 และนักเรียนพยาบาลทหารอากาศมีความพึงพอใจบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาด้านการบริการและการช่วยเหลือน้อยที่สุดมีค่าเฉลี่ย = 4.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.58

อภิปรายผล

1. ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความพึงพอใจบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ

จากการวิจัยพบว่าคะแนนความพึงพอใจบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ อยู่ในเกณฑ์พึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$ S.D.=0.50) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความพึงพอใจมากที่สุด 3 ด้านได้แก่ ด้านทักษะการให้คำปรึกษา ด้านการพัฒนาให้นักเรียนด้านวิชาการและด้านการสนับสนุนการศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ย = 4.66, 4.55, 4.54 ตามลำดับ และด้านการบริการและการช่วยเหลือ มีความพึงพอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ย=4.48 สอดคล้องกับการศึกษาของศศพร คงมั่น⁽⁴⁾ พบว่าบทบาทของครูที่ปรึกษาตามความต้องการของนักเรียนโรงเรียนวรราชาทินัดดามาตุวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือด้านการปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน ด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา ด้านการพัฒนาให้นักเรียน และด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักเรียนตามลำดับ และสอดคล้องกับพินิดา เชาวน์พาณิชย์เจริญและคณะ⁽⁵⁾ พบว่าความพึงพอใจคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.31) ความพึงพอใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.48) ปัญหาการให้บริการของอาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.02$, S.D.=0.76) ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาของวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศเป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ต่อเนื่องและได้รับการทบทวนบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นระยะ นอกจากนี้ยังมีคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ กรมแพทย์ทหารอากาศ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาถือปฏิบัติ จึงส่งผลให้การปฏิบัติบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี อีกทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศยังเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดสนิทสนมกับนักเรียน เป็นผู้สังเกตปัญหาของนักเรียนและให้ความช่วยเหลือหรือแนะนำในการแก้ปัญหาต่าง ๆ นักเรียนที่มีปัญหาเร่งด่วนสามารถติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษาได้ตลอดเวลา ดังที่รันดา รุจิชินวงศ์⁽⁶⁾ จุดเริ่มต้นของการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี บุคลิกภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ให้นักศึกษาอยากเข้าใกล้หรือเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาต้องการอาจารย์ที่ปรึกษาที่ไว้วางใจและสามารถเก็บความลับได้ การสนใจในปัญหาต่าง ๆ ของนักศึกษา การเอาใจใส่และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ การเป็นผู้ที่มีใจกว้าง เป็นผู้ที่มีใจรักในงานให้คำปรึกษา สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักศึกษา เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้

1.1 ด้านทักษะการให้คำปรึกษา พบว่ามีความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$ S.D.=0.48) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความสามารถให้คำปรึกษาช่วยให้ นพอ. มีทางเลือกปฏิบัติที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.70$ S.D.=0.52) รองลงมาคืออาจารย์ที่ปรึกษามีความรับผิดชอบ ตรงเวลาและอาจารย์ที่ปรึกษามีสัมพันธภาพที่ดีกับ นพอ. ($\bar{X}=4.69$ S.D.=0.52) ทั้งนี้เพราะวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศดำเนินงานด้านระบบอาจารย์ที่ปรึกษามานาน และต่อเนื่อง มีการพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นระยะโดยจัดประชุมเพิ่มพูนความรู้โดยวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถระบบอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดให้อาจารย์ใหม่เรียนรู้การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาคู่กับอาจารย์ที่มีประสบการณ์ รวมทั้งการพบปะนักเรียนที่อยู่ในความดูแลครั้งแรก ตั้งแต่วันปฐมนิเทศก์ ร่วมกับผู้ปกครอง และตลอดทั้งปีมีการพบนักเรียนประมาณ 5-10 ครั้ง ถึงร้อยละ 40 โดยนักเรียนพบในวันที่อำนวยการศึกษากำหนด ร้อยละ 100 นอกจากนี้ยังพบโดยอาจารย์เรียกพบร้อยละ 45.71 และนักเรียนขอพบ ร้อยละ 44.29 ดังที่รันดา รุจิชินวงศ์⁽⁶⁾ กล่าวว่าจุดเริ่มต้นของการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี บุคลิกภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ให้นักศึกษาอยากเข้าใกล้หรือเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาต้องการอาจารย์ที่ปรึกษาที่ไว้วางใจและสามารถเก็บความลับได้

การสนใจในปัญหาต่างของนักศึกษา การเอาใจใส่และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ การเป็นผู้ที่มีใจกว้าง เป็นผู้ที่มีใจรักในงานให้คำปรึกษา สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ นักศึกษา (p:92) และสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงใน ทศพร คงมัน)⁽⁴⁾ ได้สรุปว่าการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้มีบรรยากาศที่ดี อบอุ่น และเกิดความเป็นกันเอง การสร้างสายสัมพันธ์ เมื่อเริ่มต้นการสนทนาไปแล้ว สิ่ง ที่ตามมาก็คือการสร้างสายสัมพันธ์ เพราะสิ่งนี้จะช่วยให้การพูดคุยกันดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมาย ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาให้ ความสำคัญกับ นพอ. อย่างสม่ำเสมอ ทั้งถึง และเท่าเทียมกัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.56) ทั้งนี้เป็นเพราะ อาจารย์ที่ปรึกษาแต่ละคนมีภารกิจและความรับผิดชอบ การเรียนการสอนแตกต่างกัน อาจารย์ที่สอนในสาขาวิชา ที่ส่วนใหญ่สอนชั้นปีใหม่ก็มักจะพบและพูดคุยกับนักเรียน ชั้นนั้นบ่อย จึงอาจทำให้การดูแลนักเรียนที่อยู่ในความดูแล ซึ่งมีตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-4 ไม่เท่าเทียมกัน

1.2 ด้านพัฒนานักศึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.55) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่าการส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ ความวิริยะอุตสาหะ ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, S.D.=0.58) ทั้งนี้เป็น เพราะปรัชญาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของวิทยาลัย พยาบาลทหารอากาศมุ่งผลิตบัณฑิตพยาบาลตามมาตรฐาน วิชาชีพ มีความคิด วิจาร์ณญาณ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้ง เป็นองค์กรคุณธรรมและเป็นสถาบันการศึกษาในสังกัด กระทรวงกลาโหม กองทัพอากาศ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาค่านิยม กองทัพอากาศ⁽⁷⁾ ได้แก่ Airmanship (ความเป็นทหารอากาศ) Integrity and Allegiance (ความซื่อสัตย์และความจงรักภักดี) และ Responsibility (ความรับผิดชอบต่ออาจารย์ และสถาบัน สอดคล้องกับการศึกษาของประนอม พรหมแดงและคณะ)⁽⁸⁾ ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของ อาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งรายด้านและภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.48) ส่วนรายด้านที่มีความพึงพอใจในระดับมาก ที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ การปลูกฝังให้มีเจตคติที่ดีและมีความภาคภูมิใจในอาชีพของตน ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.55) ส่วนข้อที่มีการ

ส่งเสริมสนับสนุนให้ นพอ. มีจิตอาสาเข้าร่วมกิจกรรม ในระดับต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถาบัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.70) ทั้งนี้เป็นเพราะการเรียนในหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรเฉพาะทางมีการเรียน การสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรม เสริมหลักสูตร และต้องร่วมกิจกรรมที่กองทัพอากาศร้องขอ ดังนั้นการสนับสนุนเรื่องการสนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรม ในระดับต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถาบันต้องพิจารณาพร้อมกับ ผลการเรียนของนักเรียนด้วย

1.3 ด้านวิชาการและการสนับสนุน การศึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.55) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าการติดตามผลการเรียน อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, S.D.=0.62) ทั้งนี้เป็นเพราะนโยบายของวิทยาลัยฯ ส่วน อำนวยการศึกษาต้องรายงานผลการศึกษาของนักเรียน ที่อยู่ใน ความดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาแก่อาจารย์ที่ปรึกษาทุกภาค การศึกษาซึ่งอาจารย์จะเรียกพบเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและหาทาง พัฒนาร่วมกับนักเรียนสำหรับผู้ที่ผลการเรียนน้อยกว่า 2.5 และติดตามผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่วนการให้ความ ช่วยเหลือ ร่วมวางแผนการเรียนให้สอดคล้องกับนักเรียน พยาบาลทหารอากาศมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.70) อาจเป็นเพราะนักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนมากกว่า 2.5 ทำให้อาจารย์ไม่ได้ลงรายละเอียดเรื่องการวางแผนการ เรียนให้สอดคล้องกับนักเรียนพยาบาลทหารอากาศเฉพาะราย

1.4 ด้านการบริการและการช่วยเหลือ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.58) มี เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมให้ความ ช่วยเหลือเสมอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.55) ทั้งนี้เป็นเพราะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ ดูแลนักเรียนที่อยู่ในความดูแลเหมือนลูก นักเรียนจะเรียก อาจารย์ที่ปรึกษาว่า “แม่แอด” และอาจารย์ที่ปรึกษาจะเปิด โอกาสให้นักเรียนติดต่อได้หลายช่องทาง ได้แก่ พบปะพูดคุยกั นโดยตรง ร้อยละ 100 application line ร้อยละ 68.57 ซึ่งสะดวกในการติดต่อสื่อสาร ส่วนการให้คำปรึกษาในด้าน การลา การลาพักการเรียนของ นพอ. มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.74) ทั้งนี้เป็นเพราะวิทยาลัยฯ มีแผนก ปกครองซึ่งดูแลในเรื่องระเบียบการลาและมีคู่มือนักเรียน พยาบาลทหารอากาศให้นักเรียนถือปฏิบัติและการลาต้อง

ผ่านการพิจารณาจากหัวหน้ากองการศึกษา ว่าไม่มีผลกระทบต่อการเรียนและหัวหน้าแผนกปกครองพิจารณาว่ามีเหตุผลสมควร ไม่ขัดต่อระเบียบการลา นักเรียนจึงต้องปรึกษาอาจารย์กองการศึกษาและอาจารย์แผนกปกครองมากกว่า

2. ปัญหาข้อขัดข้องบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา พบปัญหาข้อขัดข้องเรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับดังนี้ 1) เวลาว่างไม่ตรงกัน 2)ภาระงานอาจารย์มาก 3) มีคาบพบอาจารย์น้อย สอดคล้องกับสิริอร ข้อยุ่น และคณะ⁽⁹⁾ ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี ที่พบว่าปัญหาที่พบในระบบอาจารย์ที่ปรึกษา คือ เวลาของอาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษาว่างไม่ตรงกัน อาจารย์ติดภารกิจ ซึ่งอาจเนื่องจากอาจารย์ติดการสอน การประชุม หรือต้องมีการอบรมไปราชการตามคำสั่งกองทัพ ทำให้ไม่สามารถพบกับนักเรียนในช่วงเวลาที่จัดไว้ให้ได้ และในส่วนมีคาบพบอาจารย์น้อย วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ มีกำหนดเวลาพบนักเรียนไว้สัปดาห์ละ 1 สัปดาห์ในแผนแม่บท แต่ในบางครั้งต้องนำชั่วโมงการพบอาจารย์ที่ปรึกษามาเรียนทดแทนเนื่องจากนักเรียนต้องไปร่วมกิจกรรมอื่นตามหน่วยเกี่ยวข้องที่ร้องขอ เพื่อบริหารจัดการการเรียนการสอนให้สำเร็จได้ตามแผน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาระดับความพึงพอใจบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา
2. ควรศึกษาการพัฒนากระบวนการที่ปรึกษาวิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ
3. ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งเสริมความสำเร็จของระบบอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ระบบอาจารย์ที่ปรึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. วัชรภรณ์ เปาโรหิตย์, มองกัน ยู, เซยอง ซอย, มิจิง ลี. เปรียบเทียบการรับรู้ ความเครียด การปรับตัว การรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและการกลับสู่ภาวะปกติของนักเรียนพยาบาลเหล่าทัพ สาธารณรัฐเกาหลี และนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ. วารสารพยาบาลตำรวจ 2557;6(1):170-68.

2. กษेत्रัฐ กิ่งชนะ. บทบาทและหน้าที่ครูที่ปรึกษาสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเชียงราย พะเยา แพร่. [ปริญญาณิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา]. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย; 2554.
3. กิตติพงษ์ มหาวิน, ประยูร ทบอาจ, วรัญญ วงษ์ศิริ. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา. [ปริญญาณิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต]. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี; 2557.
4. ทศพร คงมั่น. บทบาทของครูที่ปรึกษาตามความต้องการของนักเรียน โรงเรียนวรราชาทินัดดามาตุวิทยาสานักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. [Internet] 2558 [เข้าถึงเมื่อ 23 ตุลาคม 2561]. เข้าถึงได้จาก [www.ptu.ac.th/StudentServe/input/thesis/\[1\]\[080916043315\]](http://www.ptu.ac.th/StudentServe/input/thesis/[1][080916043315]).
5. พนิดา เซาว์พาณิชย์เจริญและคณะ. ความพึงพอใจของนิสิตต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ : กรณีศึกษานิสิตหลักสูตรภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ 2559;11(ฉบับพิเศษ): 221-30.
6. รันดา รุจิชินวงศ์. การปฏิบัติตามบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา ในทัศนะของนักศึกษามหาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสาร Mahidol R2R e-Journal 2559;3(1):79-95.
7. กองทัพอากาศ. ค่านิยมกองทัพอากาศ. [Internet] 2560. [เข้าถึงเมื่อ 23 ตุลาคม 2561]. เข้าถึงได้จาก http://www.rtaf.mi.th/th/Documents/Publication/RTAF_CoreValues_2556.pdf
8. ประนอม พรมแดง, สมฤทัย เพชรประยูร, วราภรณ์ สร้อยเงิน. ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ช่วยพยาบาลต่อคุณลักษณะบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียนผู้ช่วยพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. เวชบัณฑิตศิริราช 2558; 8(1):1-9.
9. สิริอร ข้อยุ่น และคณะ. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี. อุดรธานี: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีอุดรธานี; 2554.